

مرزداري و مرزبانى از مرزهاى جغرافيايى، دينى و فرهنگى

سى و سومين نشست از نشست‌هاى علمى پژوهشگاه مطالعات تقريبي مجمع جهانى تقريب مذاهب اسلامى با همكارى بنياد بين المللى صحيفه سجديه با ارائه حجت‌الاسلام والمسلمين مرتضى وافى (رياست بنياد بين المللى صحيفه سجديه)، دكتر فخر روحانى عضو هيئت علمى دانشگاه قم و حجت‌الاسلام والمسلمين محسن مدنى نژاد مدير سايت ويكى وحدت و با موضوع « مرزدارى و مرزبانى از مرزهاى جغرافيايى، دينى و فرهنگى (با تكيه بر دعائى بيست و هفتم صحيفه سجديه) » در روز دوشنبه شانزدهم اسفندماه ۱۴۰۰ در پژوهشگاه مطالعات تقريبي قم برگزار گرديد.

اين كرسى با حضور پژوهشگران ارجمند پژوهشگاه به صورت حاضرى (با رعايت پروتكل‌هاى بهداشتى) و نيز با حضور مجازى فعالان و علاقه‌مندان بحث وحدت و تقريب برگزار گرديد.

استاد حجت‌الاسلام والمسلمين مرتضى وافى در ابتدائى ارائه خود گفتند كه صحيفه سجديه عصاره معارف اهل بيت است و به تعبير رهبر معظم انقلاب كتاب سبك زندگى است. شرح نزول صحيفه سجديه، تفسير و تبين آيات قرآن در قالب ادعیه توسط امام معصوم است.

ایشان با استناد به این روایت از امام حسین علیه السلام: «إِيَّهَا النَّاسُ! إِنَّ اللَّهَ جَلَّ ذِكْرُهُ مَا خَلَقَ الْعِبَادَ إِلَّا لِيَعْبُدُوهُ» فرمودند یعنی اصل در عالم جریان معرفت حضرت حق است «فَإِذَا عَرَفْتُوهُ عَبَدْتُوهُ» و جریان عبادت شکل نمی‌گیرد مگر به واسطه آن معرفت «فَإِذَا عَبَدْتُوهُ اسْتَعْتَبُوا بِعِبَادَتِهِ عَنِ عِبَادَةِ مَا سِوَاهُ» این‌گونه انسان از غیر بندگی خدا رها می‌شود آن‌وقت کسی بلند می‌شود و سوال می‌کند از محضر سیدالشهدا که یا بن رسول این معرفتی که فرمودید این معرفت چه معرفتی است حضرت بلافاصله می‌فرمایند «مَعْرِفَةٌ أَهْلُ كُلِّ زَمَانٍ إِمَامَهُمْ الَّذِي يَجِبُ عَلَيْهِمْ طَاعَتُهُ» یعنی معرفت آن امامی که خدای متعال معرفت آن امام را برای مردم هر زمانی واجب کرده است از سوی دیگر در متون دینی وجود انبیا و اوصیا برای اموری از جمله اتمام حجت آمده است: إِقَامَهُ لِدِينِكَ، وَ حُجَّتَهُ عَلَى عِبَادِكَ، وَ لِيُؤْتِيَكَ الْحَقُّ عَنِ مَقَرِّهِ، وَ يَغْلِبَ الْبَاطِلُ عَلَى أَهْلِهِ، وَ لَا يَقُولَ أَحَدٌ لَوْ لَا أَرْسَلْتَهُ إِلَّا لِيُنَاوِسُنَا رَسُولًا مُنْذِرًا، وَ أَقَامْتَنَا عِلْمًا هَادِيًا فَذَتَّ بَيْعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَ نَخْزَى . لذا جریان امامت یک مأموریت همه‌جانبه و یک پیکره واحد کُلُّهُمْ نُورٌ وَ وَاحِدٌ و یک انسان دویست و پنجاه‌ساله است.

استاد وافی افزودند که در تبیین حماسه امام سجاد علیه السلام که همین صحیفه است، تحریف و غفلت‌ها و کم‌کاری‌هایی شده است و ما به هر دلیلی نتوانستیم آن‌طور که باید و شاید حتی به اندازه یک متن ادبی کلاسیک قرن اول یعنی به همین اندازه نه صحیفه سجادیه نه دعا نه از یک دعای معصوم به همین اندازه هم صحیفه را معرفی کنیم.

ریاست محترم بنیاد بین‌المللی صحیفه سجادیه ادامه دادند که دعاهای صحیفه سجادیه ویژگی خاصی دارند و از مهم‌ترین آن‌ها این مسئله است که دعاهای صحیفه سجادیه سیر دارد از یک نقطه‌ای شروع می‌کند پاسخ و جواب است مقدمه و ذی‌المقدمه است تفصیل و اجمال است و گاهی یک جمله می‌گویند و بعد دوباره برمی‌گردند این موضوع را از یک منظر دیگری در قالب دعا بیان می‌کنند این هنر امام معصوم است.

ایشان در مورد دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه گفتند که این دعا دعای ویژه‌ای است و با این تذکر وارد بحث در مورد دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه شدند.

ایشان در تبیین اضلاع دعای بیست و هفتم صحیفه سجادیه ترسیم یک نمودار کلی و بیان اضلاع آن گفتند که حضرت در این دعا مأموریت‌های جامعه اسلامی و حاکمیت اسلامی در ارتباط با مرزها و مرزبانی و مرزداران را بیان می‌کنند:

حضرت در گام اول شروع به گفتن تدبیرهای کلان می‌کنند؛

حضرت در گام دوم چشم‌اندازها و سیاست‌های مهم را و سیاست‌های راهبردی را برمی‌شمرند و در قالب دعا مطرح می‌کنند که چه مسیری را باید طی کرد تا برای حفظ امنیت از این دوره گذر و گذار را به آن وضعیت مطلوب برسیم؛

سومین محوری که حضرت در قالب دعا به آن اشاره می‌کنند این است که آیا جریان مرزداری و مرزبانی صرف اینکه ما کسانی را بگذاریم جریان مرزداری و مرزبانی را داشته باشند کفایت می‌کند یا نیازمند تربیت و آموزش است؛

حضرت در محور چهارم زمینه‌های آموزش، و مواد آموزشی مرزداران را مشخص می‌نمایند؛

حضرت در فراز پنجم تبعات به‌کارگیری تدبیرها و راهبردها و آموزش‌ها برای دشمن را تبیین می‌کنند یعنی در طرف جبهه دشمن چه تبعاتی برای دشمن خواهد داشت؟ و دشمن دچار چه مسائل و مصائبی خواهد شد؟؛

در ضلع ششم آثار و نتایج مثبت در جبهه خودی تبیین می‌شود آثار و برکات این امنیت و مرزداری و مرزبانی در جامعه خودش را چگونه نشان خواهد داد؛

نکته هفتم قلمرو مرزداری و ابعاد مختلف آن و شمول مرزبانی نسبت به امور فرهنگی و اقتصادی و ... مسلمین علاوه بر بعد نظامی است؛ با این نگاه آن‌وقت جریان جنگ سخت و مسئله جنگ نظامی و این مباحث جای خودش را وسیع می‌کند به همه ابعاد جریان جنگ و جبهه درگیری یعنی یک جریان نظام ولایی در مقابل جریان جبهه طاغوت قرار می‌گیرد و لذا حضرت یک جایی در دعای بیستم و هفتم صحیفه سجادیه به‌جایی می‌رسند که به چیزی غیر از این که پرچم توحید بر زمین و کره زمین نصب شود و پیشانی در برابر غیر خدا ساییده نشود، به آنجا می‌رسانند؛

هشتمین ضلع برکات مرزداری برای خود مرزبان است حضرت ثواب و آثار و حالات مرزبان را بیان می‌کند تا به او رغبت و شوق دهد، این جریان شوق و رغبت این انگیزه‌ها و گرایش‌ها یک مسئله جدی است: هب لی قلبا یدنیه منک شوقه فایده این شوق هم خسته نشدن و در راه نماندن است و این تعبیری که رحم اعمی العباس وقتی نگاه می‌کنید آنجا دارد که أَشْهَدُ أَنْزَلَ لِمَ تَهِنُ وَ لَمَ تَذْكُلُ؛

ضلع آخر دعا هم مبین این امر است که افراد پشت جبهه چه اقداماتی و چه پشتیبانی‌هایی باید انجام دهند و تکلیف اینها چیست و اینها چه نقشی می‌توانند داشته باشند.

ایشان با تاکید دوباره بر اینکه منظور امام در جریان مرزداری و مرزبانی صرف جریان مرزهای جغرافیایی نیست به شرح برخی عبارات دعا اکتفا نمود.

علاوه بر استاد وافی اساتید محترم آقایان حجت‌الاسلام محسن مدنی نژاد و نیز دکتر محمدرضا فخر روحانی فرمایشات استاد ارائه‌کننده را به عربی سلیس و زبان انگلیسی روان ترجمه نمودند که تماشاگران و دنبال‌کنندگان خارجی که از طریق فضای مجازی نشست را پیگیری می‌کردند در جریان مباحث مطرح شده قرار گیرند.

در پایان برخی از حضار محترم نظرات و سؤال‌های خود را مطرح فرمودند و به سؤالات پاسخ داده شد.